

DEPARTAMENT D'ECONOMIA

Informe de Conjuntura Econòmica

EL REFREDAMENT ECONÒMIC SE'N VA AMB L'HIVERN

DESEMBRE 2022

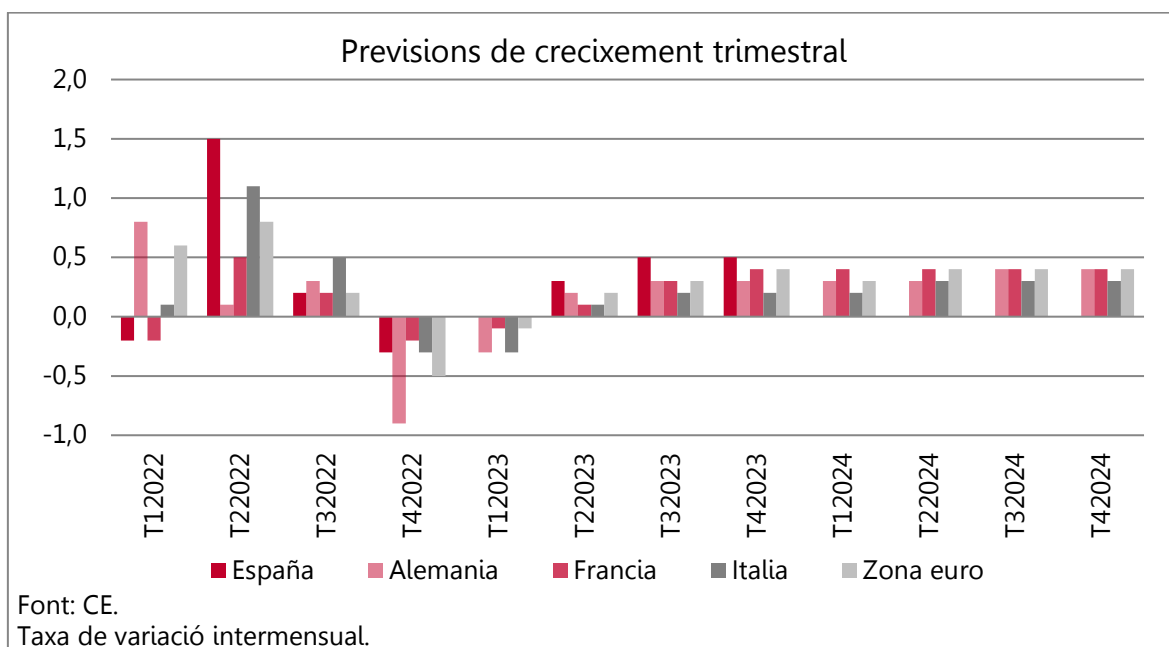
Taula de contingut

Resum executiu	3
Entorn internacional.....	6
Demanda i activitat.....	10
Enquesta de Pressupostos Familiars.....	14
Mercat de treball.....	18
Preus i finançament	21
El crèdit no bancari a Espanya	24
Sector públic.....	26
Sector exterior.....	28

Resum executiu

En el context econòmic actual continua prevalent el gran nivell d'incertesa en relació amb l'economia i els principals elements que han afectat la seva evolució, com poden ser, la guerra a Ucraïna, els problemes logístics i de proveïment, els preus de l'energia i el calibratge de la resposta de política econòmica per a fer front al fort increment del cost de vida i de costos de producció.

En aquest sentit, totes les previsions per a 2023 s'han anat retallant al llarg de l'any, per a acabar en estimacions molt magres respecte a l'inicialment estimat, amb una tendència marcada a la moderació. En aquest sentit, la Comissió preveu un creixement del PIB de 3,3% a la UE i de 3,2% la zona euro per a enguany, i de 0,3% en tots dos casos per a 2023. Particularment, per a l'últim trimestre de l'any anuncia una contracció de -0,5%, i de -0,1% per al primer trimestre de l'any que ve a la UE. Sobre l'evolució dels preus, per exemple, l'FMI preveu un nivell de 8,8% al 2022, per a baixar fins al 6,5% en 2023 i 4,1% al 2024.

En l'anàlisi trimestral, segons dades de la Comissió Europea, es preveu una desacceleració i fins i tot creixement negatiu per a l'últim trimestre del 2022 i primer trimestre del 2023, recuperant-se suaument l'economia, encara que persistiran les tensions de preus, molt més suaus, i un enduriment de la política monetària, també menys accentuat, que anirà normalitzant els tipus d'interès, acabant amb els tipus d'interès negatius o nuls. D'aquí, que puguem afirmar que "el refredament econòmic se'n va amb l'hivern".

Certament, en aquests últims anys hem tingut un petit ramat de cignes (l'impacte de l'altament improbable), tant negres com algun blanc, com ha sigut la crisi sanitària del COVID-19, l'obtenció en temps rècord de la seva vacuna, la guerra cruenta en territori europeu, la crisi energètica i alimentària, i els nivells d'inflació ja oblidats, que ningú aventurava que es poguessin donar en un context a l'ús o tendencial. D'aquí, que els elements excepcionals hagin ordenat i alterat de manera important la vida social i econòmica, que ha dificultat l'anàlisi i prognosi del comportament a mitjà termini, apareixent la incertesa amb força.

D'aquí, que esperem que ja, en els pròxims mesos pugui donar-se una reducció d'aquesta incertesa i permeti una prognosi més afinada, que tot indica a aquesta recuperació suau, no exempta de problemes estructurals, com el baix creixement de la productivitat, o de nivells elevats de preus en els pròxims mesos, entre altres.

L'impuls de la recuperació econòmica després de la crisi del COVID-19 va continuar tenint efecte al 2022, especialment en el que a l'activitat turística es refereix, sobretot a Europa, i a Espanya més concretament, amb el repunt del turisme internacional. El PIB d'Espanya va desaccelerar el seu creixement en el tercer trimestre de 2022 en taxa intertrimestral, amb un augment de 0,2%, enfront del 1,5% del trimestre anterior. Quant a l'activitat turística, fins a octubre, van arribar a Espanya 63,1 milions de visitants, enfront dels 24,9 del mateix període de l'any anterior. Catalunya, va ser la primera CA de destí principal, amb 13,0 milions de visitants, representant el 20,6% del total.

No obstant això, és important destacar que els efectes del xoc de termes d'intercanvi que s'està patint a Europa té fortes implicacions tant per a famílies com per a empreses, la demanda de les quals es veurà minvada ja que s'ha anat reduint l'estalvi i els projectes d'inversió s'han anat posposant.

Els preus dels béns importats estan augmentant més que els dels béns exportats, això encareix significativament la factura de les compres d'energia, amb una pèrdua de riquesa estimada d'entre 1,0% i 1,5% del PIB, a Espanya, per any (Vicente Salas Fumás). A Espanya, el saldo comercial deficitari va ser de 53.437 milions d'euros, enfront del dèficit de 13.267 del període gener-setembre de l'any passat. El dèficit energètic va pujar dels 16.393 milions d'euros del 2021 fins als 40.057 del 2022, mentre que el saldo no energètic va presentar un balanç negatiu de 13.381 milions d'euros, enfront del superàvit de 3.125 milions del 2021.

Quant a l'IPC d'octubre va registrar una variació anual del 7,3% a Espanya i, a Catalunya, l'IPC va pujar un 6,8%. Aquestes taxes impliquen una moderació d'aproximadament un punt i mig i respecte als nivells rècord observats en els mesos d'estiu. Malgrat l'elevat nivell d'inflació actual, s'espera que aquesta moderació es mantingui en els pròxims mesos. La variació mensual, a Espanya i Catalunya, va anar de 0,3% i 0,1%, respectivament. És important destacar, en aquest sentit, que les variacions mensuals de l'IPC des de juliol han estat, o ben negatives, o molt moderades.

Així mateix, l'alça sense precedents, en velocitat i intensitat, dels tipus d'interès de referència per part dels bancs centrals per a combatre els augments de la inflació, repercuteixen en els costos de finançament de les empreses i dels préstecs de les famílies. Així, l'Euribor a 12 mesos, referència de moltes operacions hipotecàries, ha pujat més de 3 punts en un any, actualment en valors de 2,828% (novembre), quan fa un any estava en terreny negatiu. Això implica que la quota d'un préstec hipotecari de 150.000 euros a 25 anys +1,0%, per exemple, pugui incrementar-se en més de 200 euros al mes o, equivalentment, a gairebé 3.000 a l'any, el que s'anirà notant en minvaments de consum en els pròxims mesos, a més de la pèrdua de capacitat de despesa per la inflació.

L'economia espanyola i catalana moderaran el seu ritme d'expansió, a diferència d'Alemanya o Itàlia on es preveuen contraccions de l'activitat, però també cal tenir en compte que les nostres economies encara no han aconseguit el nivell de PIB anterior a la crisi del COVID-19. No obstant això, el mercat de treball manté un bon comportament. Un aspecte molt important a destacar és que, en variació anual, el total d'assalariats va augmentar en 486.700 persones, 1.375.500 indefinits més i 888.900 temporals menys.

En el que al sector públic es refereix, calen destacar dos elements, la reducció del dèficit i l'increment de la recaptació.

Finalment, dediquem un apartat especial a analitzar la situació de crèdit no bancari a Espanya i una altra per a analitzar l'estructura de despesa de les famílies.

Prenent dades de la CNMV es presenta l'evolució més recent dels subsectors que formen part del sector financer espanyol distingint aquells que proporcionen finançament típicament bancari d'altres entitats que proporcionen finançament al marge d'aquest canal.

D'acord amb l'informe de la CNMV, de l'evolució de les fonts de finançament de les societats no financeres fins al 2008 destaquen els préstecs bancaris, la via més tradicional i segurament més adequada per a les societats de menor grandària. Des del 2009, una vegada passades les primeres etapes de la crisi financera global, va començar un període de contracció del crèdit bancari en el qual altres fonts de finançament alternatives van cobrar una importància molt major. En particular, el finançament via accions i participacions (que inclou, a més, els beneficis retinguts per les companyies) ha sigut clau en els últims anys fins al 2019. L'any 2020, amb l'inici de la crisi del COVID-19 va suposar un canvi de rumb en aquesta tendència, observant-se un nou creixement significatiu dels préstecs bancaris. Aquest augment dels préstecs dels bancs a les societats s'explica parcialment per les diferents mesures de suport establertes pel Govern en el context de la crisi i també per les que l'autoritat monetària va adoptar amb la finalitat de facilitar el flux de crèdit a l'economia.

L'enquesta de pressupostos familiars elaborada per l'INE, permet analitzar el pes relatiu que tenen els diferents grups de despesa sobre el total del pressupost familiar.

En la seva evolució de 2015 a 2021, s'observa que els grups de despesa més importants (al 2021) en termes relatius sobre el total són: l'habitatge, aigua, electricitat i gas (33,8%); els aliments i begudes no alcohòliques (16,4%); i el transport (11,0%). Per contra, els grups de despesa que menys pes relatiu té sobre el total són: l'ensenyament (1,5%); les begudes alcohòliques, tabac i narcòtics (1,7%); i les comunicacions (3,2%).

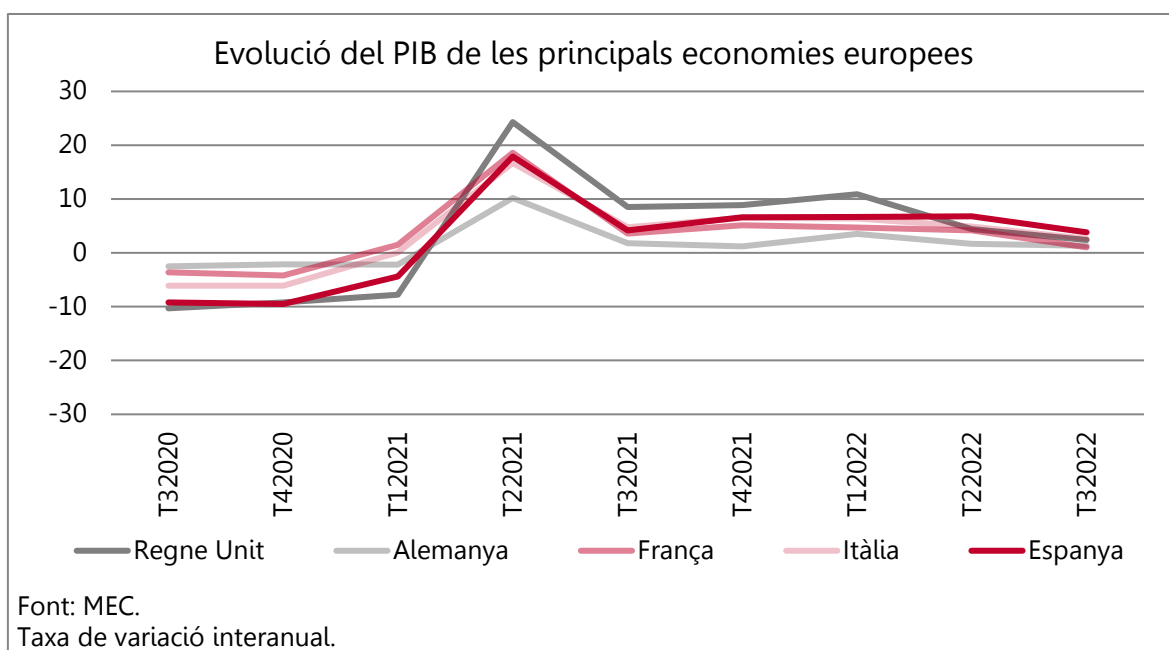
Si s'analitza l'evolució de cada grup de despesa al llarg del temps, tenim que al llarg del període 2015-2021, el grup d'aliments i begudes no alcohòliques va augmentar en un 9,39%; habitatge, aigua, electricitat i gas ho va fer en un 6,65%; i sanitat en un 16,38%. En el mateix període, el grup Hotels, cafès i restaurants va disminuir en un 17,25%; Espectacles, oci i cultura ho va fer en un 23,79%; i Vestit i calçat en un 22,24%.

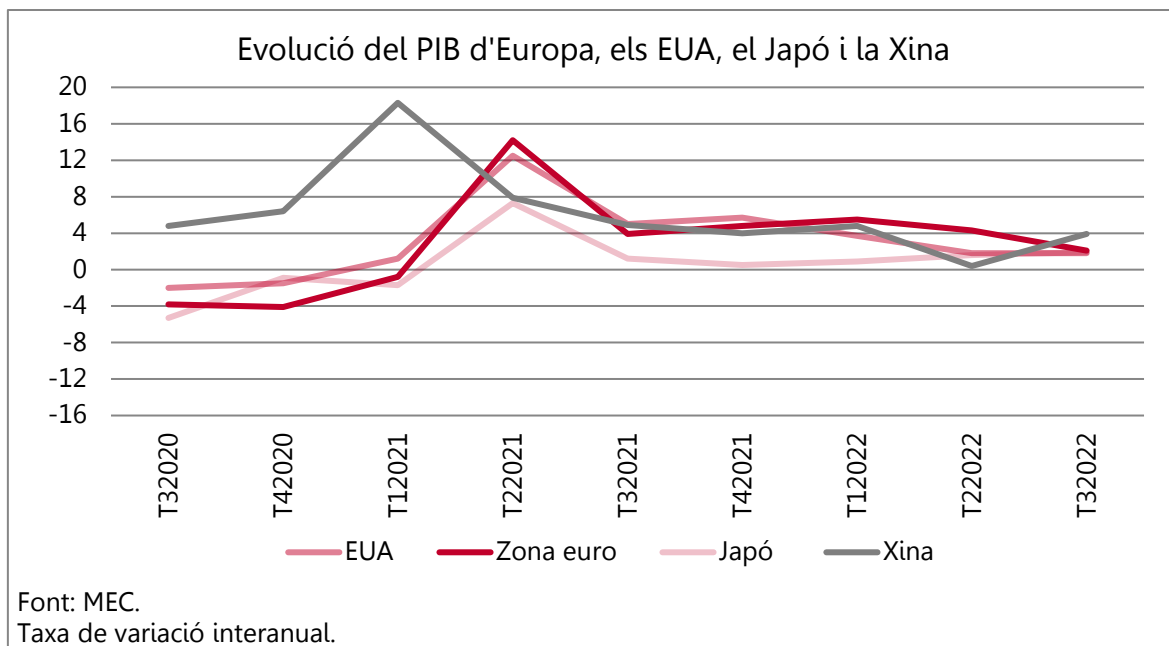
Entorn internacional

En el tercer trimestre de 2022 el ritme de creixement de l'economia europea va començar a mostrar una tendència marcada a la moderació, amb un augment del PIB de 0,2% intertrimestral, tant a la UE com a la zona euro. En termes interanuals l'increment va ser de 2,4% a la UE i de 2,1% a la zona euro.

Concretament, el creixement del PIB d'Alemanya va repuntar lleugerament en el tercer trimestre, amb un augment del 0,4%. En canvi, a França i Itàlia, el creixement del PIB es va moderar, amb una pujada de 0,2% i 0,5%, respectivament. Així mateix, al Regne Unit l'economia es va contreure, un 0,2%, en el tercer trimestre de 2022.

D'altra banda, fora de l'entorn europeu, cal esmentar que, el PIB dels EUA va repuntar en créixer un 0,6% intermensual, enfront de les contraccions del primer i segon trimestre. L'economia japonesa va caure un 0,3%, enfront de la pujada de 1,1% en el trimestre anterior. D'altra banda, l'increment del PIB interanual de la Xina, en el tercer trimestre de 2022, va anar de 3,9%.

En el seu informe de previsions del mes d'octubre, l'FMI es refereix a l'etapa actual que està travessant l'economia mundial com una "crisi de cost de vida". La invasió russa a Ucraïna, la inflació persistent i generalitzada, així com la moderació del creixement a la Xina, són els factors que, en major mesura, han contribuït a provocar aquesta situació.

Segons les seves projeccions, l'economia global creixerà un 3,2% al 2022 i un 2,7% al 2023, xifra que representa el perfil de creixement més feble des del 2001, exceptuant l'any de COVID-19. Assenyala que el pitjor està encara per venir i que per a moltes economies el 2023 serà un any que se sentirà com una recessió, en la mesura que les tres economies més importants continuaran travessant dificultats: l'economia dels EUA es va contreure en la primera meitat de l'any, a la Xina van continuar els confinaments i problemes en el seu sector immobiliari, a més de la forta crisi energètica que afecta a Europa.

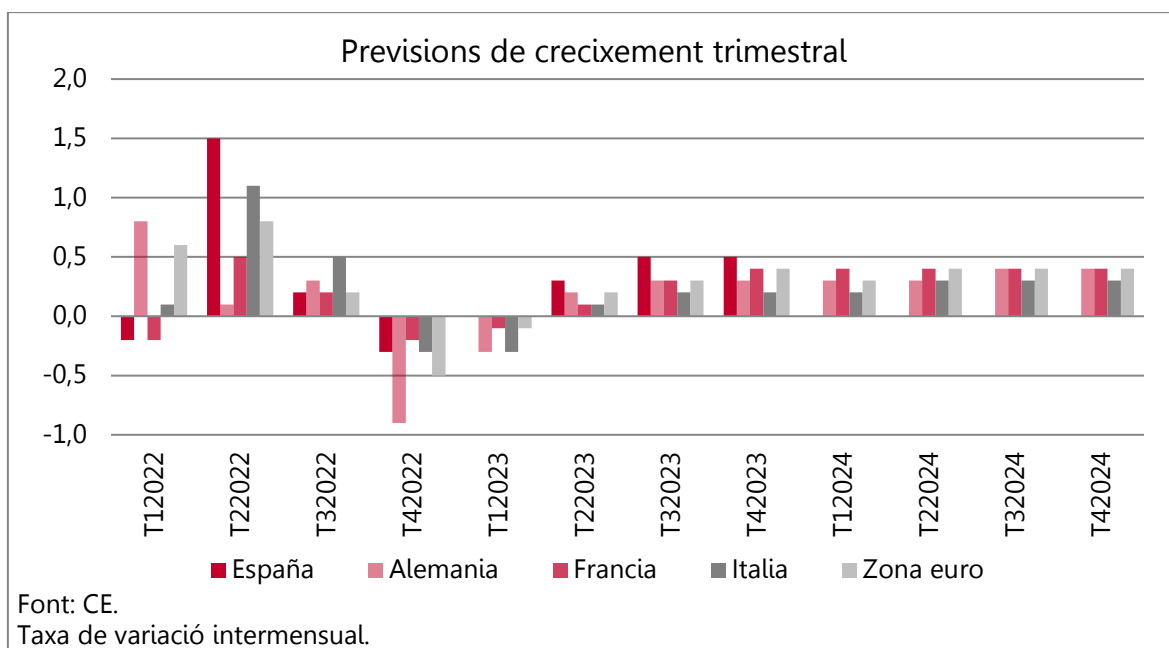
Sobre l'evolució dels preus, l'FMI corregeix novament les seves projeccions, fins al 8,8% al 2022, per a baixar fins al 6,5% al 2023 i 4,1% al 2024.

L'àmbit internacional es veurà afectat per la forta apreciació del dòlar i l'enduriment de les condicions financeres. En aquest sentit, els volums d'exportacions i importacions mundials de béns i serveis creixerien un 4,3% enguany i un 2,5% el pròxim.

D'altra banda, la Comissió Europea, en el seu informe de tardor del mes de novembre, assenyala que l'impuls econòmic de la recuperació després de la pandèmia s'està esvaïnt. Els efectes dels increments en els preus de l'energia s'estan expandint al llarg de tota l'economia, colpejant a les empreses que veuen augmentar els seus costos de manera exorbitant, al mateix temps que també es deteriora el poder adquisitiu de les llars. Les perspectives d'una reducció de la despesa per part de les famílies i de decisions de posposar inversions per part de les empreses, fan probable un escenari de recessió econòmica per a aquest hivern i mantenen les perspectives de feblesa econòmica per a tot el 2023.

La Comissió preveu un creixement del PIB de 3,3% a la UE i de 3,2% la zona euro per a enguany, i de 0,3% en tots dos casos per a 2023. Particularment, per a l'últim trimestre

de l'any anuncia una contracció de -0,5%, i de -0,1% per al primer trimestre de l'any que ve a la UE.

No obstant això, cal destacar que, d'acord amb les previsions de creixement trimestral, s'estima que la contracció de l'activitat es reverteixi ràpidament després de l'hivern, amb un perfil d'evolució positiu trimestre a trimestre.

Així mateix, estima un major nivell d'inflació, del 8,5% per al 2022 a la zona euro i de 9,3% a la UE. Per al 2023, s'espera que es mantingui en nivells elevats, de 7,0% i de 6,1%, respectivament.

Les perspectives per al 2024 són d'una recuperació, amb creixements del PIB entorn del 1,5% i amb menors nivells d'inflació (3,0% a la UE i 2,6% a la zona euro).

Finalment, l'OCDE, en el seu últim informe, també fa referència a les múltiples restes que enfronta actualment l'economia mundial, destacant la desacceleració del creixement del PIB, la persistència de la inflació, l'afebliment de la confiança i l'elevat grau d'incertesa.

Projecta un creixement del PIB mundial de 3,1% enguany, una moderació al 2,2% al 2023 i una lleugera recuperació al 2024 fins al 2,7%.

Quant al comerç mundial, l'OCDE preveu un augment dels volums de comerç de 2,9% al 2023 i de 3,8% al 2024.

Previsions de creixement del PIB

Variació anual	FMI			CE			OCDE		
	2021	2022	2023	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Economia mundial	6,0	3,2	2,7	3,1	2,5	3,1	3,1	2,2	2,7
Zona euro	5,2	3,1	0,5	3,2	0,3	1,5	3,3	0,5	1,4
EUA	5,7	1,6	1,0	1,8	0,7	1,7	1,8	0,5	1,0
Japó	1,7	1,7	1,6	1,7	1,6	1,2	1,6	1,8	0,9
Alemanya	2,6	1,5	-0,3	1,6	-0,6	1,4	1,8	-0,3	1,5
França	6,8	2,5	0,7	2,6	0,4	1,5	2,6	0,6	1,2
Itàlia	6,7	3,2	-0,2	3,8	0,3	1,1	3,7	0,2	1,0
Espanya	5,1	4,3	1,2	4,5	1,0	2,0	4,7	1,3	1,7
Regne Unit	7,4	3,6	0,3	4,2	-0,9	0,9	4,4	-0,4	0,2
Xina	8,1	3,2	4,4	3,4	4,5	4,7	3,3	4,6	4,1
Índia	8,7	6,8	6,1	6,9	6,0	6,3	6,6	5,7	6,9
Brasil	4,6	2,8	1,0	2,5	0,8	1,0	2,8	1,2	1,4
Rússia	4,7	-3,4	-2,3	-5,1	-3,2	0,9	-3,9	-5,6	-0,2

Font: FMI, Comissió Europea, OCDE.

En la comparativa amb Europa, és important assenyalar que, les dades referents a la inversió pública mostren encara nivells relativament baixos a Espanya. Així a Espanya, continua sent en els últims anys aproximadament de 0,6 punts de PIB menor, respecte a la mitjana europea. Novament, cal reiterar la necessitat d'impulsar la inversió pública. En mitjana, entre els anys 2009-2013, la inversió pública a Espanya va ser del 3,8% del PIB mentre que a la UE va ser de 3,4%. En mitjana, per al període 2014-2018, a Espanya es va aconseguir el 2,2% del PIB i a la UE el 2,9%. En 2022, el guarisme arriba al 2,8% i 3,3%, respectivament.

Demanda i activitat

Segons l'avanç de Comptabilitat Nacional publicat el 28 d'octubre, el PIB d'Espanya va desaccelerar el seu creixement en el tercer trimestre de 2022 en taxa intertrimestral, amb un augment de 0,2%, enfront del 1,5% del trimestre anterior. Així mateix, en termes interanuals, la taxa de variació del PIB va ser de 3,8% el que representa una moderació significativa respecte al segon trimestre (+6,8%).

Per part seva, el deflactor implícit del PIB va augmentar un 3,7% respecte al mateix trimestre de 2021, la qual cosa suposa una dècima més que en el període anterior. És important assenyalar que aquest indicador permet tenir una bona aproximació de l'evolució dels preus dels béns serveis produïts en una economia durant un període determinat. A diferència de l'IPC, que mesura l'evolució dels preus d'una cistella de consum, el deflactor del PIB considera el preu de tots els béns i serveis.

En relació amb l'ocupació, en termes d'hores treballades, es va observar una mínima caiguda del 0,1% respecte al trimestre anterior i, en taxa interanual, un augment del 3,3%. Els llocs de treball equivalents a temps complet es van incrementar en 540.000 l'any.

Des de la perspectiva de la demanda, l'aportació de la demanda nacional a la variació del PIB va ser de 0,8 punts (1,1 punts inferior a la del segon trimestre) i, d'altra banda, la demanda externa va contribuir amb 3,0 punts (1,9 punts inferior a la del trimestre passat).

Quant a la demanda interna, la despesa de les AAPP va registrar un descens de 2,7% interanual, mentre que la despesa de les llars va augmentar un 1,5%. La formació bruta de capital fix, d'altra banda, va accelerar el seu ritme de creixement al 6,3%.

Les exportacions de béns i serveis es van incrementar un 18,0%, la qual cosa obeeix a l'augment de les vendes a l'exterior de béns, ja que les de serveis van moderar el seu creixement. Les importacions, per part seva, van pujar un 9,8%, acceleració que s'explica pel creixement en les importacions de béns, compensat, en part, per la disminució en la taxa interanual de les importacions de serveis.

Pel costat de l'oferta, cal assenyalar una moderació en tots els sectors d'activitat respecte al creixement observat en el segon trimestre, particularment, en els serveis i la indústria.

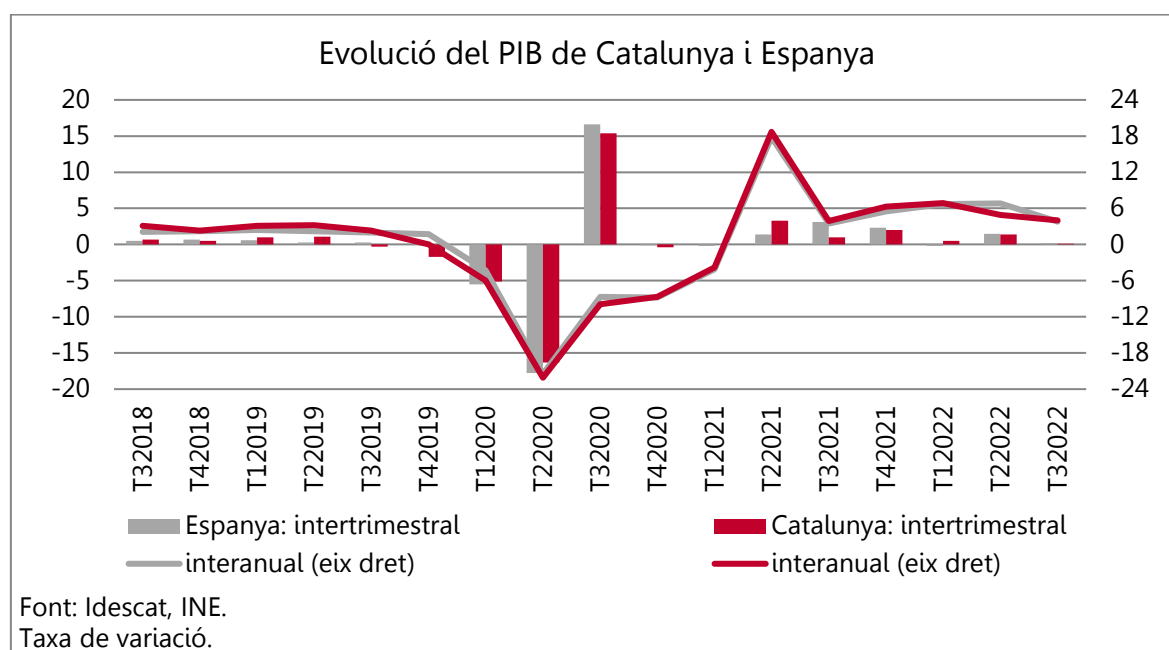
Espanya: PIB per components i sectors

Taxa de variació interanual	T32021	T42021	T12022	T22022	T32022
PIB	4,2	6,6	6,7	6,8	3,8
Components:					
Consum final de les llars	4,0	4,6	3,5	2,5	1,5
Consum final de les AAPP	3,1	-0,1	-1,0	-2,9	-2,7
Formació bruta de capital fix	-3,0	-1,7	3,5	4,9	6,3
Exportacions	15,2	16,4	19,9	23,1	18,0
Importacions	14,3	11,6	12,2	8,8	9,8
Demanda Nacional*	3,8	4,9	3,8	1,9	0,8
Demanda Exterior*	0,4	1,7	2,8	4,9	3,0
Oferta:					
Agricultura	2,5	1,8	3,9	-1,2	-1,4
Indústria	0,4	3,2	2,7	4,5	3,1
Construcció	-8,2	-4,1	0,6	5,1	5,2
Serveis	6,0	8,2	7,8	7,7	4,2

Font: INE. *Contribució al creixement del PIB.

D'altra banda, segons l'Idescat, entre els mesos de juliol i setembre, el PIB de Catalunya va créixer un 4,0% interanual, enfront del 4,9% del segon trimestre de 2022, mentre que, en termes inter trimestrals, la variació va ser de 0,1%, en comparació amb el 1,4% del període anterior.

A Catalunya, a diferència del conjunt d'Espanya, la indústria ha mostrat una evolució negativa trimestre a trimestre al llarg del 2022. El consum de les AAPP es va mantenir en creixement, i a Espanya es va registrar una variació negativa per quarta vegada consecutiva.

Catalunya: PIB per components i sectors

Taxa de variació interanual	T32021	T42021	T12022	T22022	T32022
PIB	3,9	6,3	6,9	5,0	4,3
Components:					
Consum final de les llars	3,0	3,5	4,6	2,8	1,0
Consum final de les AAPP	3,7	1,8	1,2	0,7	1,7
Formació bruta de capital fix	12,9	8,9	8,9	4,1	4,7
Exportacions	8,1	11,5	-0,1	4,8	3,9
Importacions	13,1	11,1	8,8	5,9	5,5
Demanda Nacional*	3,8	3,4	4,2	2,7	2,1
Demanda Exterior*	0,2	2,3	2,9	5,5	1,1
Oferta:					
Agricultura	2,6	-1,5	-4,4	-10,6	-16,0
Indústria	2,1	1,4	-1,9	-2,7	-2,4
Construcció	-2,8	1,6	4,4	3,2	3,6
Serveis	5,4	8,5	10,0	7,3	6,3

Font: INE. *Contribució al creixement del PIB.

L'índex general de xifra de negocis de les activitats de serveis a Espanya, corregit d'efectes estacionals i de calendari, va pujar un 20,2% el mes de setembre, en taxa anual, en línia amb el que ha estat l'evolució d'aquest indicador. L'índex general de volum de negoci del sector serveis a Catalunya també va augmentar, un 17,2% (mitjana d'Espanya: +20,1%).

D'altra banda, al setembre, la xifra de negocis de la indústria va augmentar un 21,8% anual en la sèrie corregida per a Espanya, lleugerament per sota de la mitjana del trimestre anterior. A Catalunya, l'índex general de xifra de negocis va pujar un 19,7% (mitjana d'Espanya: +21,3%).

Així mateix, l'índex de producció industrial (corregit d'efectes estacionals i de calendari) va registrar un augment del 3,6% anual per al conjunt d'Espanya al setembre, pujada més moderada que la dels mesos previs. A Catalunya, l'índex general a penes es va incrementar un 0,6% (mitjana del conjunt d'Espanya: +3,3%).

En relació amb el comerç, les vendes minoristes (índex general a preus constants corregit d'efectes estacionals i de calendari), van registrar un augment de 1,0%, a Espanya, el mes d'octubre. A Catalunya, les vendes al detall (índex general) van pujar un 1,1% anual (mitjana d'Espanya: +1,4%). Aquest indicador presenta una tendència lleugerament positiva des de juliol.

Quant a l'activitat turística, fins a octubre, van arribar a Espanya 63,1 milions de visitants, enfront dels 24,9 del mateix període de l'any anterior. Catalunya, va ser la primera CA de destí principal, amb 13,0 milions de visitants, representant el 20,6% del total.

D'altra banda, la despesa total dels turistes internacionals en els primers deu mesos de l'any va repuntar fins als 76.433 milions d'euros. Catalunya va representar el 19,1% del total de despesa a Espanya, és a dir, 14.896 milions d'euros.

Finalment, l'indicador de confiança del consumidor del CIS per a Espanya va continuar baixant el mes d'octubre, fins als 54,7 punts, la qual cosa implica una forta contracció

des del valor de 76,0 punts del mes de maig. El descens de l'índex es deu a la reculada dels seus dos components, la valoració de la situació actual baixa fins als 46,3 punts i la valoració de les expectatives fins als 63,1.

Enquesta de Pressupostos Familiars

L'enquesta de pressupostos familiars elaborada per l'INE, permet analitzar el pes relatiu que tenen els diferents grups de despesa sobre el total del pressupost familiar.

En la seva evolució de 2015 a 2021, s'observa que els grups de despesa més importants (al 2021) en termes relatius sobre el total són: l'habitatge, aigua, electricitat i gas (33,8%); els aliments i begudes no alcohòliques (16,4%); i el transport (11,0%). Per contra, els grups de despesa que menys pes relatiu té sobre el total són: l'ensenyament (1,5%); les begudes alcohòliques, tabac i narcòtics (1,7%); i les comunicacions (3,2%).

Si s'analitza l'evolució de cada grup de despesa al llarg del temps, tenim que, per exemple, els grups d'aliments i begudes no alcohòliques; habitatge, aigua, electricitat i gas; o sanitat, a mesura que avançava el cicle econòmic de recuperació després de la Gran Recessió, el seu pes relatiu va anar disminuint, fins que, amb l'arribada de la crisi derivada de la pandèmia del COVID-19, el seu pes relatiu va tornar a augmentar. Al 2021, va continuar amb la tendència anterior i van tornar a reduir el seu pes relatiu sobre la despesa total.

Així doncs, al llarg del període 2015-2021, el grup d'aliments i begudes no alcohòliques va augmentar en un 9,39%; habitatge, aigua, electricitat i gas ho va fer en un 6,65%; i sanitat en un 16,38%.

Cal assenyalar que el grup de despesa de salut augmento significativament el seu pes relatiu passant de 3,4-3,5 punts percentuals abans de la pandèmia, a 4,1% al 2021.

Per contra, grups menys essencials en temps de dificultats, van veure com el seu pes relatiu augmentava en temps de bonança i ràpidament es van reduir de nou amb l'arribada de la crisi de la pandèmia. Destacar els grups de despesa en Hotels, cafès i restaurants; Espectacles, oci i cultura; o Vestit i calçat; són els que més van sofrir en termes relatius l'arribada de la crisi de la pandèmia, si bé han començat a notar ja una lleugera millora al 2021.

Així doncs, al llarg del període 2015-2021, el grup Hotels, cafès i restaurants va disminuir en un 17,25%; Espectacles, oci i cultura ho va fer en un 23,79%; i Vestit i calçat en un 22,24%.

Pes sobre la despesa total en %

	01 Aliments i begudes no alcohòliques	02 Begudes alcohòliques i tabac	03 Vestit i calçat	04 Habitatge, aigua, electricitat, gas i altres combustibles	05 Mobles, articles de la llar i articles per al manteniment corrent de la llar	06 Sanitat	07 Transport	08 Comunicacions	09 Oci i cultura	10 Ensenyament	11 Restaurants i hotels	12 Altres béns i serveis
2015	15,02	1,9	5,08	31,72	4,24	3,54	11,5	2,88	5,8	1,48	9,45	7,39
2016	14,62	1,9	5,15	30,87	4,55	3,43	11,57	3,13	5,65	1,42	9,86	7,85
2017	14,07	1,84	5,19	30,06	4,58	3,36	12,56	3,18	5,69	1,42	10,29	7,75
2018	14,14	1,74	4,9	30,73	4,59	3,38	12,69	3,23	5,5	1,54	9,87	7,69
2019	14,17	1,71	4,69	31,22	4,4	3,46	12,86	3,13	5,47	1,59	9,74	7,57
2020	16,96	1,89	3,74	35,64	4,34	3,71	10,16	3,48	4,17	1,62	6,49	7,81
2021	16,43	1,69	3,95	33,83	4,4	4,12	11,05	3,2	4,42	1,5	7,82	7,58

Font: INE. Enquesta de Pressupostos Familiars Base 2006: Despesa total per Grups de Despesa (2 dígit)

Segons l'Enquesta de Pressupostos Familiars (EPF) de l'INE per a l'any 2021, la despesa mitjana per llar va augmentar un 8,3% al 2021, fins als 29.244 euros. En termes constants va créixer un 5,0%.

Per part seva, la despesa mitjana per persona va ser de 11.780 euros, amb un increment del 8,6% respecte a 2020. La variació en termes constants va ser del 5,3%.

Despesa total, despeses mitjanes i taxes de variació a preus corrents i constants base 2006.
Any 2021

	Termes corrents		Termes constants de 2006	
	Despesa*	Taxa de variació	Despesa*	Taxa de variació
Despesa total	551.720.546	8,4%	468.915.403	5,2%
Despesa mitjana per llar	29.244	8,3%	24.855	5,0%
Despesa mitjana per persona	11.780	8,6%	10.012	5,3%

*La despesa total està expressada en milers d'euros i les despeses mitjanes en euros.

Font: INE

A causa de la crisi sanitària conseqüència de la COVID-19 les llars van modificar els seus hàbits de consum al llarg de l'any 2020, la qual cosa va provocar una disminució de la despesa, que es va recuperar en part al 2021. No obstant això, aquesta recuperació no va ser completa. De fet, la despesa mitjana per llar al 2021 va ser gairebé 1.000 euros inferior a la despesa de 2019, la qual cosa suposa una disminució del -3,3%.

Les cinc agrupacions de llars segons el seu nivell de despesa van mostrar un augment respecte a l'any anterior.

No obstant això, el 40% de les llars amb major nivell de despesa (quintils 4 i 5) van presentar augments del 9,7% i 8,1%, respectivament, enfront del 7,6% de les llars del quintil 3, i el 7,7% de les llars amb menor despesa (quintil 1).

La distribució del consum entre els diferents grups de despesa també depèn, en gran manera, del nivell de despesa de les llars.

Així, el 20% de les llars amb menor despesa (quintil 1) van dedicar més del 64% del seu pressupost a despeses relacionades amb Habitatge, aigua, electricitat, gas i altres combustibles i Aliments i begudes no alcohòliques. Per part seva, el 20% de les llars amb major despesa (quintil 5) van destinar menys de la meitat del seu pressupost (41,7%) a aquesta mena de despeses. Ha estat en aquest grup on els increments de preus s'han donat amb major intensitat, afectant en major mesura a les famílies més vulnerables.

Finalment, el 20% de les llars amb més despesa van dedicar el 31,0% del seu pressupost a Transport, Restaurants i hotels i Oci i cultura, enfront d'una mica més del 12% de les llars amb menor despesa.

Estructura de despesa per quintil i grup de despesa. Any 2021

Grups de despesa	Quintils					
	Total	Quintil 1	Quintil 2	Quintil 3	Quintil 4	Quintil 5
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1. Aliments i begudes no alcohòliques	16,4	20,7	20,2	18,6	16,6	12,5
2. Begudes alcohòliques i tabac	1,7	1,6	1,9	2,0	1,8	1,4
3. Vestit i calçat	4,0	3,1	3,7	4,0	4,2	4,1
4. Habitatge, aigua, electricitat, gas i altres combustibles	33,8	43,6	38,4	35,1	32,9	29,2
5. Mobles, articles de la llar i articles per al manteniment corrent de la llar	4,4	3,1	3,6	3,8	4,4	5,4
6. Sanitat	4,1	2,8	3,5	3,9	4,2	4,8
7. Transport	11,0	5,8	7,2	8,7	10,5	15,7
8. Comunicacions	3,2	4,8	4,1	3,6	3,1	2,3
9. Oci i cultura	4,4	2,6	3,2	4,1	4,7	5,5
10. Ensenyament	1,5	0,8	1,0	1,4	1,7	1,8
11. Restaurants i hotels	7,8	3,9	5,4	7,2	8,5	9,8
12. Altres béns i serveis	7,6	7,4	7,7	7,6	7,6	7,5

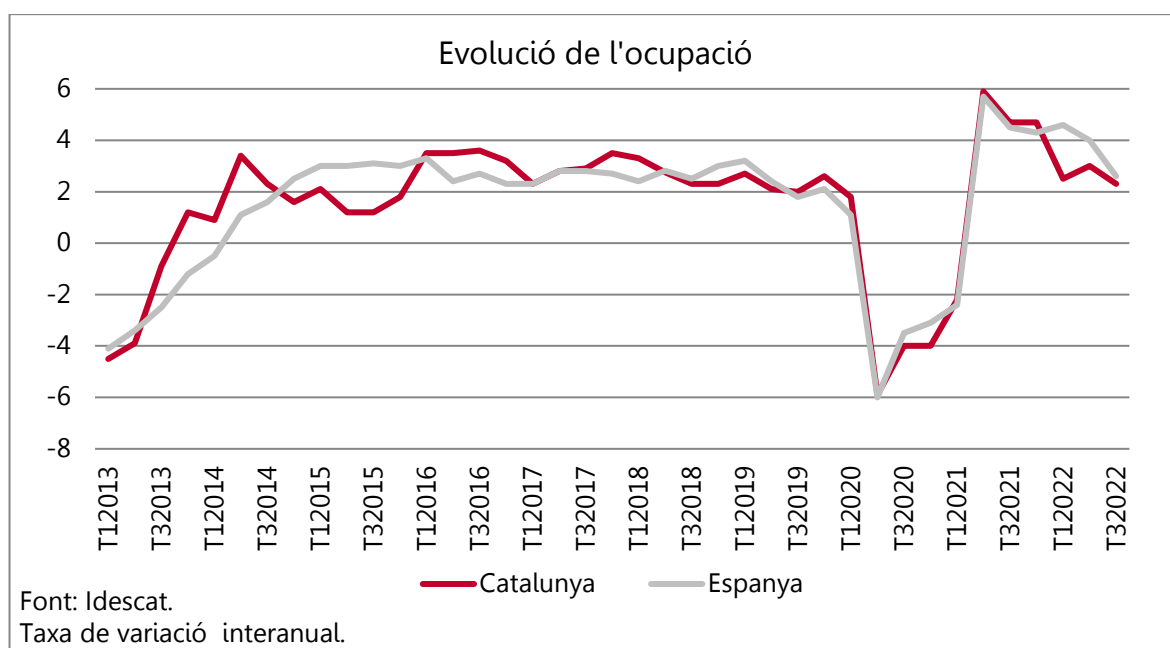
Font: INE

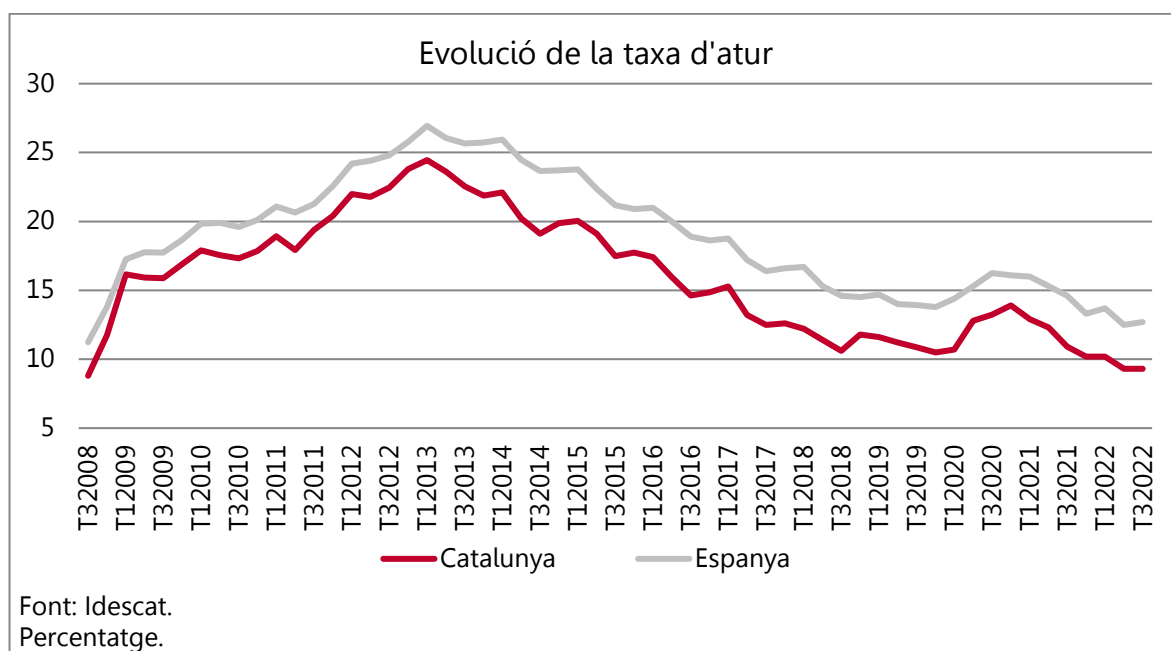
Mercat de treball

Segons dades de l'EPA del tercer trimestre de 2022, a Espanya, l'ocupació va augmentar en 77.700 persones respecte al trimestre anterior, situant-se en 20.545.700 persones ocupades, la qual cosa implica un increment de 0,4% intertrimestral (en termes desestacionalitzats la variació trimestral va ser de -0,1%).

En els últims 12 mesos, l'augment de l'ocupació va ser de 514.700 persones (492.600 en el sector privat), un 2,6% més que en igual període de 2021. Les pujades anuals van ser de 430.400 ocupats més en serveis, 81.700 en la indústria i 35.200 en construcció.

Un aspecte molt important que destacar és que, en variació anual, el total d'assalariats va augmentar en 486.700 persones, 1.375.500 indefinits més i 888.900 temporals menys.

D'altra banda, l'atur va pujar en 60.800 persones respecte al segon trimestre i en els últims 12 mesos es va reduir en 436.500, la qual cosa implica una contracció de 12,8%. El total d'aturats es va situar en 2.980.200 i la taxa d'atur en 12,7%, per al conjunt d'Espanya.

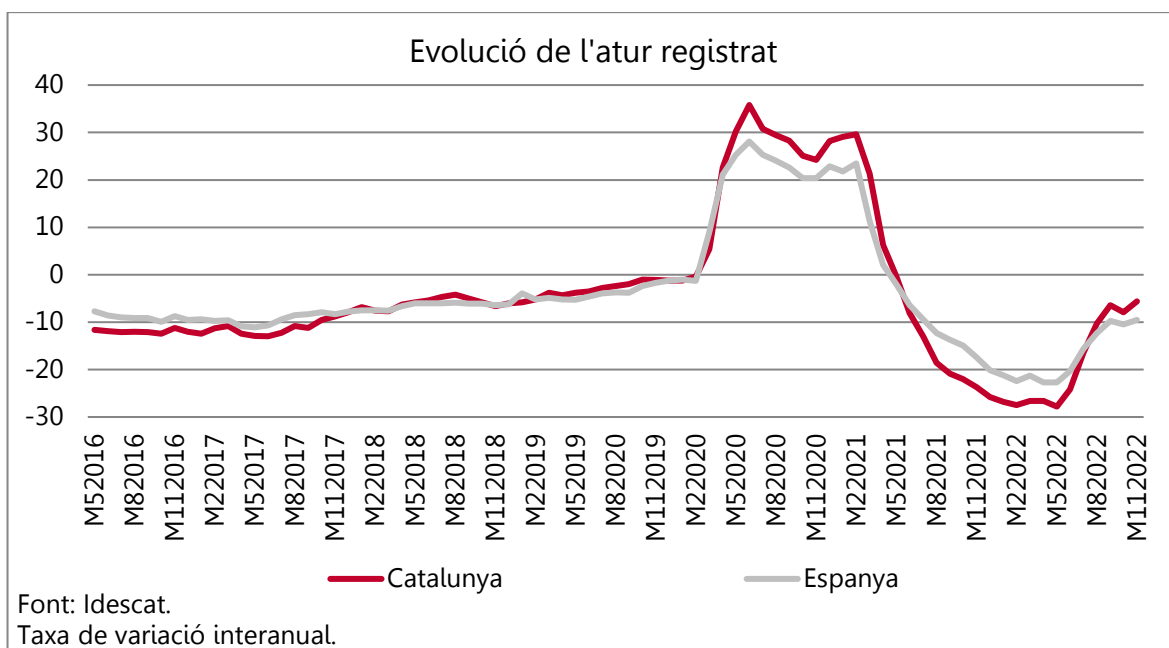
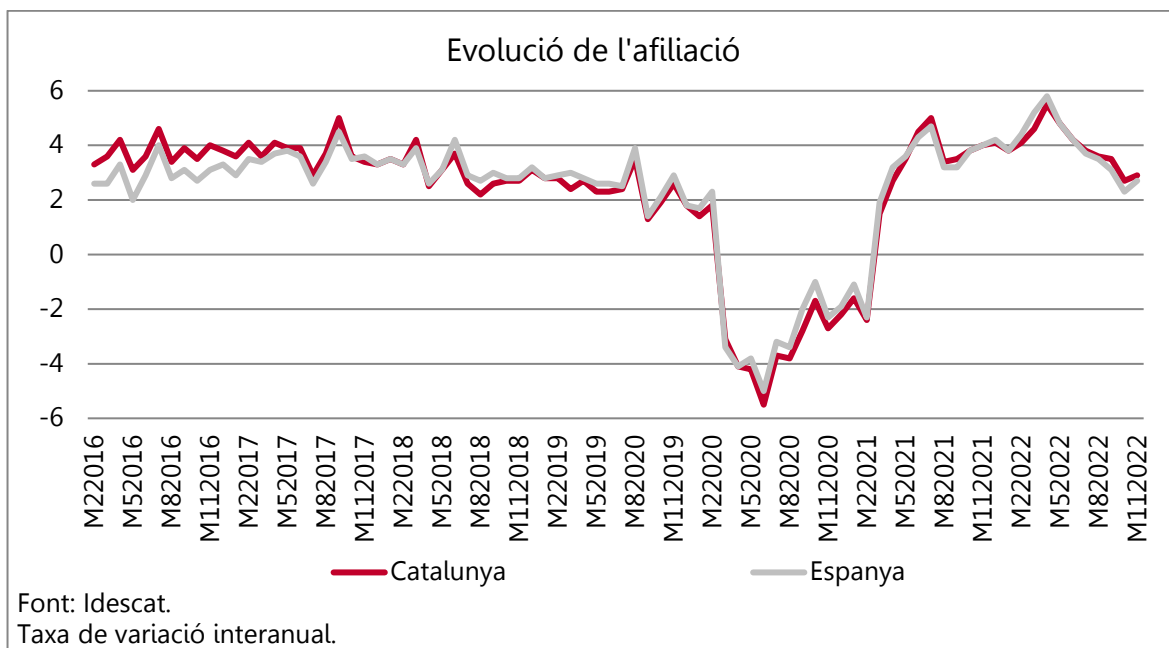
Així mateix, el nombre d'actius va augmentar, en 138.500 persones respecte al trimestre anterior, fins a les 23.525.900 persones actives.

A Catalunya, en termes anuals, l'ocupació va pujar en 80.400 persones en el tercer trimestre de 2022, l'atur va baixar en 61.400 (365.200 aturats en total) i la població activa es va incrementar en 19.000. Així, la taxa d'atur es va mantenir en el 9,3%.

Al seu torn, l'afiliació total a Catalunya va pujar un 2,9% interanual al mes de novembre, similar a l'augment de 2,7% a Espanya. La xifra d'afiliació actual va ascendir a 3.617.912 i 20.283.631 persones a Catalunya i Espanya, respectivament.

Cal esmentar que, a l'últim dia del mes de novembre, va haver-hi a Catalunya un total de 6.779 treballadors en EERTO, mentre que en el conjunt d'Espanya la xifra va ser de 22.763.

Així mateix, l'atur registrat va disminuir el mes de novembre un 5,6% interanual a Catalunya i un 9,5% a Espanya, amb la qual cosa el nombre d'aturats registrats a Catalunya va aconseguir 348.982 i a Espanya 2.881.380.

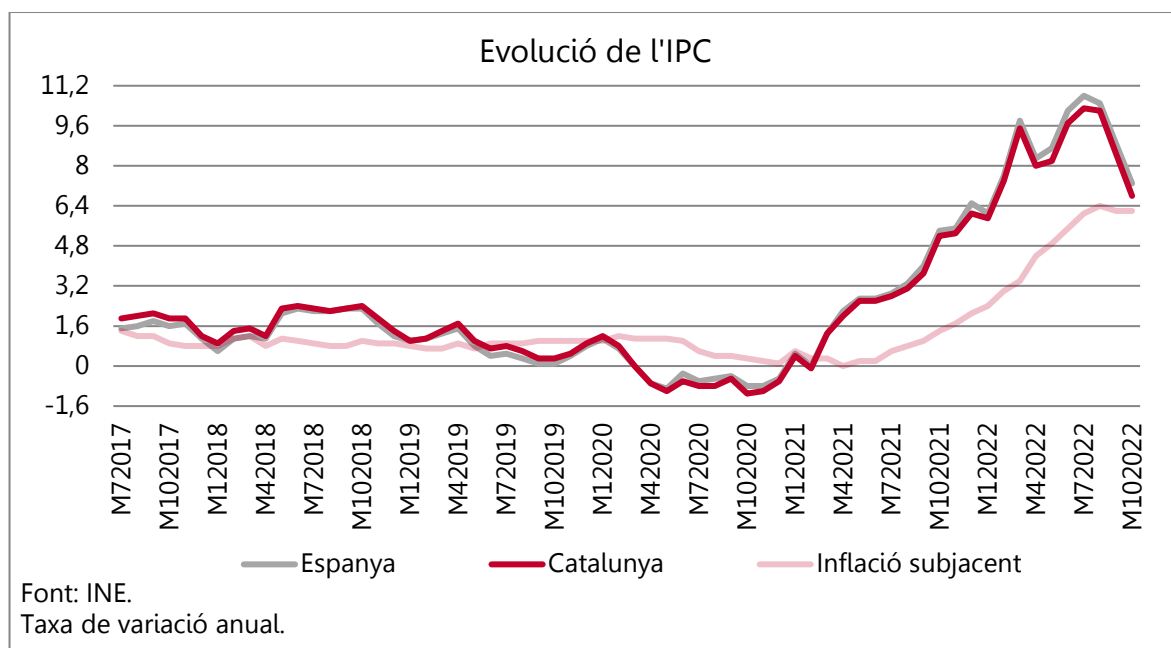

En els gràfics adjunts pot observar-se una desacceleració del ritme de l'afiliació en els últims mesos, així com una menor disminució de l'atur, que reflecteix aquesta situació de menor creixement que apunten les dades de Comptabilitat Nacional.

Preus i finançament

L'IPC d'octubre va registrar una variació anual de 7,3% a Espanya i, a Catalunya, l'IPC va pujar un 6,8%. Aquestes taxes impliquen una moderació d'aproximadament un punt i mig respecte als nivells rècord observats en els mesos d'estiu. Malgrat l'elevat nivell d'inflació actual, s'espera que aquesta moderació es mantingui en els pròxims mesos.

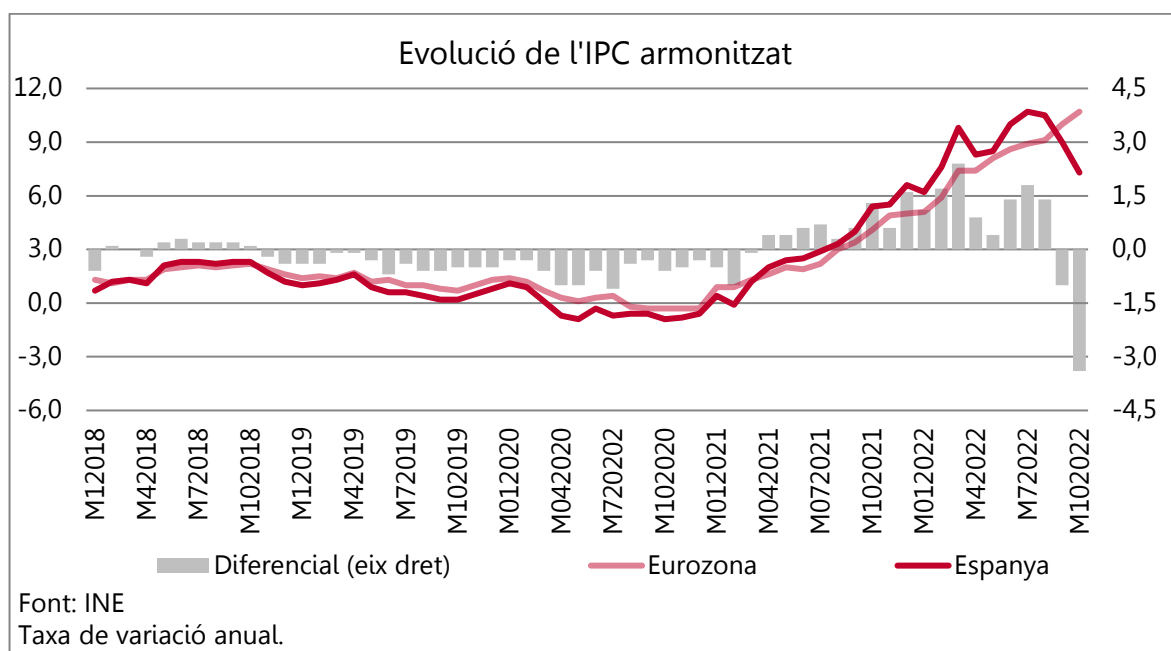
La variació mensual, a Espanya i Catalunya, va anar de 0,3% i 0,1%, respectivament. És important destacar, en aquest sentit, que les variacions mensuals de l'IPC des de juliol han estat, o bé negatives, o bé molt moderades.

Destaquen, com a principal influència a la baixa en l'IPC del conjunt d'Espanya, la disminució dels preus del grup d'habitatge, amb una reducció de gairebé 12 punts, per la baixada de l'electricitat i del gas, enfront de la pujada d'octubre de 2021; a més del grup vestit i calçat. A Catalunya, l'únic grup amb una taxa de variació negativa és comunicacions.

D'altra banda, la inflació subjacent (índex general sense aliments no elaborats ni productes energètics) es manté en el 6,2%.

Així mateix, l'indicador d'inflació harmonitzat (IPCA) –que permet realitzar una comparació amb l'evolució dels preus en l'Eurozona– es va situar en el 7,3%, més de 3 punts per sota de la inflació de la Unió Monetària (+10,7%). Des del mes de març de 2021 fins a agost de 2022, la inflació a Espanya va ser superior a la de la zona euro, la qual cosa implicava un detriment en termes de competitivitat per a l'economia espanyola, però a l'agost aquesta tendència s'ha revertit.

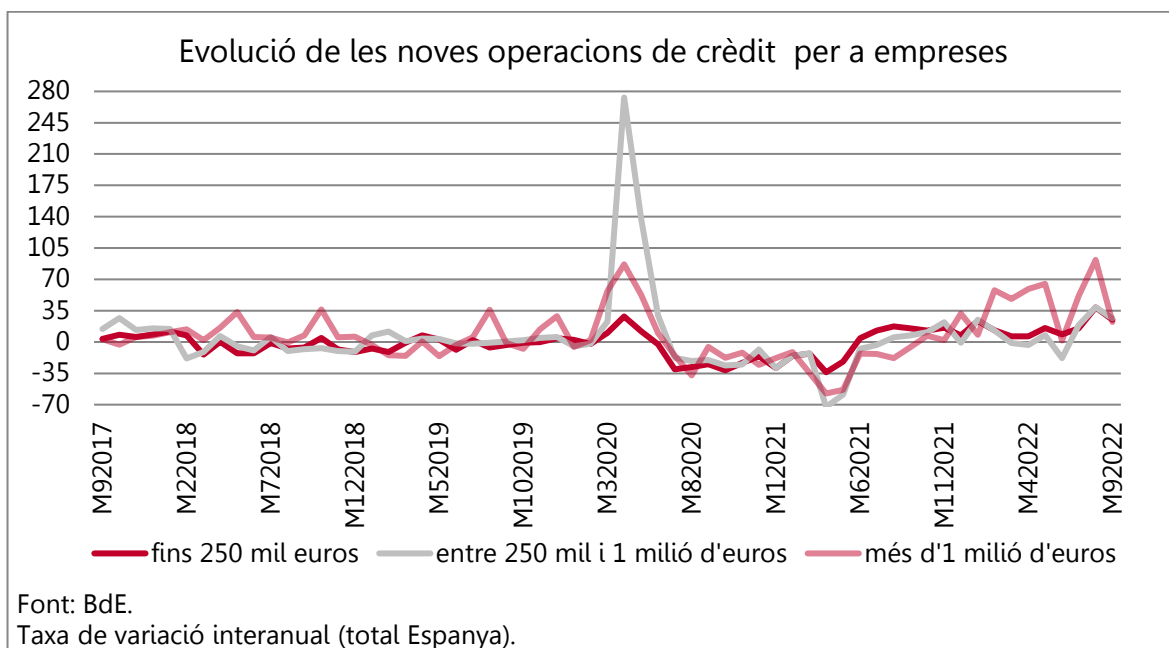
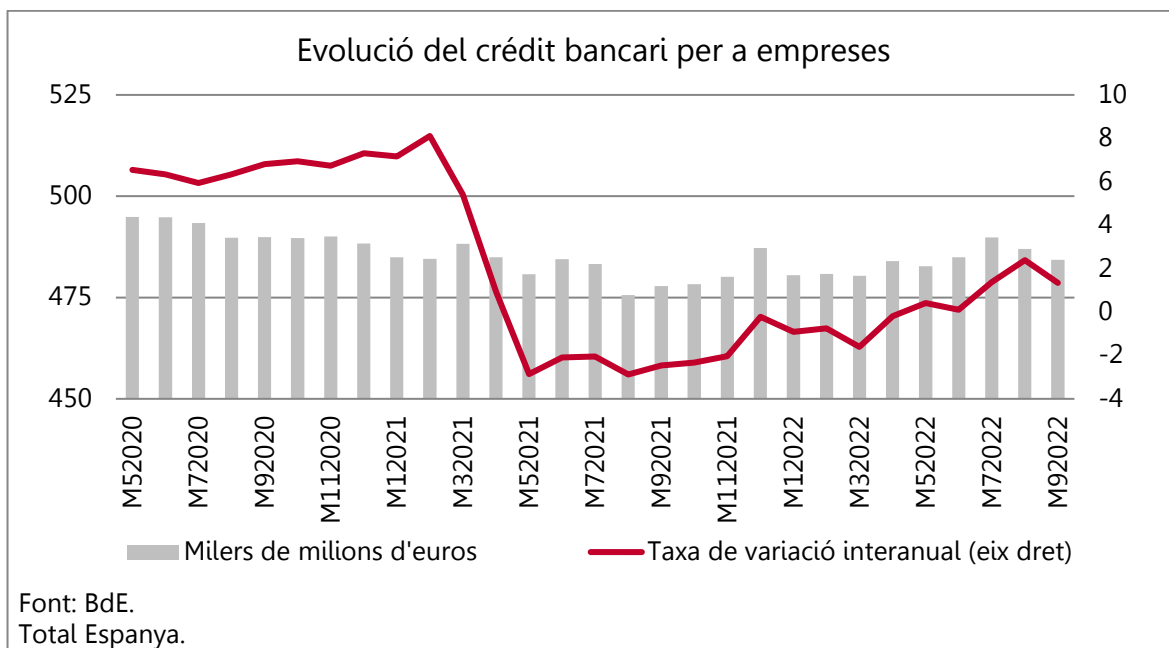

En el que a finançament del sector privat de l'economia espanyola es refereix, la destinada a llars i ISFLSH va augmentar un 1,0% a l'octubre. El crèdit a l'habitatge va pujar un 0,4%; i el destinat a consum un 4,8%.

D'altra banda, en el cas de les societats no financeres, a l'octubre, es va registrar un increment de 2,3%, ritme similar al dels mesos anteriors.

Al seu torn, les noves operacions van continuar, en termes generals, en la senda de variació positiva: les operacions de menys de 250.000 euros van créixer un 25,0%, les compres entre 250.000 i 1.000.000 van pujar un 26,3% i les de més d'1.000.000 es van incrementar un 22,5% interanual.

Quant al cost del crèdit, el tipus d'interès aplicat a empreses per a operacions noves menors a 250.000 euros va ser de 3,24%, al setembre, i per a les operacions superiors a 1 milió d'euros el tipus va ser de 2,47%. Per a les llars i ISFLSH, els tipus d'interès dels préstecs van ser de 2,36% per a l'adquisició d'habitatge i de 8,09% per al consum, mentre que per a altres fins la taxa va ser de 4,67%, observant-se en els dos últims mesos els registres més alts de l'any.

El crèdit no bancari a Espanya

En aquest apartat, s'analitza la situació del crèdit no bancari a Espanya prenent dades de la CNMV que permeten realitzar un seguiment de les entitats que formen part de la intermediació financera no bancària (IFNB).

Aquesta secció presenta l'evolució més recent dels subsectors que formen part del sector financer espanyol distingint aquells que proporcionen finançament típicament bancari d'altres entitats que proporcionen finançament al marge d'aquest canal tradicional. Es tracta d'avaluar l'evolució temporal de tots dos tipus de finançament amb la idea subjacent, transmesa en edicions anteriors d'aquest informe, que una economia que presenta una estructura de finançament més equilibrada entre el sector bancari i el sector no bancari (englobat com finançament via mercats) pot aconseguir taxes de creixement més elevades a llarg termini. Aquest equilibri en les fonts de finançament permet, a més, disminuir les oscil·lacions dels cicles econòmics, ja que les alternatives disponibles en els mercats de capitals poden resultar una font de finançament alternatiu i valuós en moments de contracció del crèdit bancari, que sol ser habitual en temps de recessió econòmica.

Quant a l'evolució de les fonts de finançament de les societats no financeres fins al 2008 destaquen els préstecs bancaris, la via més tradicional i segurament més adequada per a les societats de menor grandària. Des del 2009, una vegada passades les primeres etapes de la crisi financera global, va començar un període de contracció del crèdit bancari en el qual altres fonts de finançament alternatives van cobrar una importància molt major. En particular, el finançament via accions i participacions (que inclou, a més, els beneficis retinguts per les companyies) ha estat clau en els últims anys fins al 2019. L'any 2020, amb l'inici de la crisi del COVID-19 va suposar un canvi de rumb en aquesta tendència, observant-se un nou creixement significatiu dels préstecs bancaris. Aquest augment dels préstecs dels bancs a les societats s'explica parcialment per les diferents mesures de suport establertes pel Govern per la crisi i també per les que l'autoritat monetària va adoptar amb la finalitat de facilitar el flux de crèdit a l'economia.

Cal destacar les principals conclusions derivades de l'informe "Intermediació financera no bancària a Espanya - Exercici 2020" de la CNMV:

- Les dades de 2020 revelen un creixement significatiu del sector financer en el seu conjunt, del 10,7%, fins als 5,2 bilions d'euros (4,6 vegades la grandària del PIB). Aquest increment es va produir pel fort augment dels actius del banc central, a conseqüència de les operacions de política monetària, i dels bancs, que van mostrar una expansió significativa del crèdit en el context de la crisi (impulsada per les mesures de suport establertes pel Govern).
- Els actius de les altres institucions financeres (OIF), que conformen la base a partir de la qual es delimita el sector de la IFNB, van registrar un descens de l'1,4%, fins a 869.000 milions d'euros, amb el que el seu pes relatiu en el sistema financer va disminuir fins al 16,7%. Aquest import representa més del 60% del sector no bancari. Dins de les OIF destaquen pel seu volum d'actius els fons d'inversió (amb més de 322.000 milions d'euros), les institucions financeres amb activitat limitada (amb 244.000 milions) i les titulitzacions (amb 185.000 milions). A més del descens d'aquesta intermediació per part de les OIF, s'observa una recomposició entre els seus actius financers a favor dels actius de renda fixa i en detriment dels préstecs i dels dipòsits. Dins del grup d'entitats no bancàries destaquen les OIF, no sols perquè són les més rellevants en funció de la seva grandària, sinó també perquè aquest grup conforma la base a partir de la qual s'obté la mesura estreta de la IFNB.
- El grau d'intermediació creditícia del sistema financer íntegrament es va incrementar un 7,6%, fins a 3,1 bilions d'euros al 2020, a causa de l'augment del crèdit bancari.

- Al 2020, la intermediació creditícia del sistema financer íntegrament es va incrementar un 7,6% (després d'haver-lo fet un 1% al 2019), fins a aconseguir els 3,1 bilions d'euros. Aquest creixement va tenir el seu origen en el sector bancari, que, amb diferència, posseeix un major volum d'actius crediticis i, a més, va presentar un augment del 11,3% durant l'any passat, superant els 2,3 bilions d'euros. Aquesta xifra suposa un 86,4% del valor total dels actius financers dels bancs. Per tipologia d'actiu, destaquen els préstecs, que representen més de la meitat del total d'actius crediticis i el 49,0% dels actius financers (vegeu quadre 3). Per contra, en el cas de les OIF, els actius crediticis es van reduir al llarg de 2020 un 3,5%, situant-se al tancament de l'exercici en gairebé 460.000 milions d'euros, un 52,9% dels actius financers totals (54,1% al 2019). Dins de les OIF, les entitats més importants en termes d'intermediació creditícia són els vehicles de titulització, amb un 40% del total a la fi de 2020 (36,7% al 2019), en els quals tots els actius crediticis eren préstecs o dipòsits. Els fons d'inversió, per part seva, suposaven el 36% del total, sent, en aquest cas, els actius de renda fixa els que concentraven un major percentatge del conjunt d'actius crediticis (83,4%).

Estructura del sistema financer espanyol

Milions d'euros	BC	Bancs	Segurs	FP	AF	OIF	Total
2020	1.032.405	2.752.951	329.093	149.271	59.223	869.266	5.192.210
2019	745.607	2.538.814	321.272	148.118	57.272	881.193	4.692.277
% del total (2020)	19,9	53,0	6,3	2,9	1,1	16,7	100,0
Creixement 2020 (%)	38,5	8,4	2,4	0,8	3,4	-1,4	10,7
Acumulat 2002-2009	125,8	158,4	54,6	73,2	345,4	231,9	159,0
Acumulat 2009-2020	370,4	-17,2	34,1	44,5	2,7	-17,9	3,6

Font: CNMV.

Sector públic

Segons les dades publicades per la IGAE, fins a setembre, el dèficit consolidat (sense AL) va ascendir al 1,60% del PIB, enfront del dèficit de 4,76% d'igual període de 2021. La reducció del dèficit fiscal es deu al fet que el fort augment dels ingressos més que va compensar el lleuger increment de la despesa.

D'aquesta manera, el conjunt de les AAPP va registrar una necessitat de finançament acumulat en el fins a setembre de 20.946 milions d'euros, la qual cosa implica una reducció del 63,5% respecte al mateix període de 2021, quan el dèficit va aconseguir els 57.435 milions d'euros.

D'altra banda, Catalunya va registrar una necessitat de finançament de 1.745 milions d'euros (-0,70% del PIB) en l'acumulat a setembre, enfront del superàvit de 1.397 milions d'igual període de l'any anterior, la qual cosa s'explica per un increment de la despesa i una reducció dels recursos.

Capacitat (+) o necessitat (-) de finançament

Acumulat a finals de setembre	Milions d'euros			% del PIB	
	2021	2022	%	2021	2022
Administració Central	-58.978	-14.854	-74,8	-4,9	-1,1
Estat	-58.551	-16.537	-71,8	-4,9	-1,3
Organismes de l'Administració Central	-427	1.683	-	0,0	0,1
Administració Regional	8.323	-5.879	-	0,7	-0,5
Fons de la Seguretat Social	-6.780	-213	-96,9	-0,6	0,0
Sistema de Seguretat Social	-5.042	-2.192	-56,5	-0,4	-0,2
SPEE	-1.799	1.837	-	-0,2	0,1
FOGASA	61	142	132,8	0,0	0,0
Consolidat	-57.435	-20.946	-63,5	-4,8	-1,6
Ajuda financera	-787	-674	-14,4	-0,1	-0,1
Consolidat sense ajuda financera	-56.648	-20.272	-64,2	-4,7	-1,6
PIB utilitzat	1.206.842	1.310.467			

Font: MH.

Operacions no financeres de Catalunya					
Acumulat a finals de setembre	Milions d'euros			% del PIB	
	2021	2022	%	2021	2022
Recursos no financers	30.214	29.108	-3,7	13,2	11,7
Impostos	12.492	12.549	0,5	5,5	5,1
Impostos sobre la producció i les importacions	2.316	2.642	14,1	1,0	1,1
Impostos corrents sobre la renda, patrimoni, etc.	9.516	9.230	-3,0	4,2	3,7
Impostos sobre el capital	660	677	2,6	0,3	0,3
Cotitzacions socials	12	14	16,7	0,0	0,0
Transferències entre AAPP	14.311	12.813	-10,5	6,3	5,2
Resta de recursos	3.399	3.732	9,8	1,5	1,5
Usos no financeres	28.817	30.853	7,1	12,6	12,4
Consums intermedis	4.574	5.021	9,8	2,0	2,0
Remuneració d'assalariats	10.599	11.153	5,2	4,6	4,5
Interessos	712	659	-7,4	0,3	0,3
Subvencionis	794	921	16,0	0,4	0,4
Prestacions socials diferents de les transf. en espècie	889	778	-12,5	0,4	0,3
Transferències socials en espècie	5.123	5.610	9,5	2,2	2,3
Formació bruta de capital fix	1.706	1.978	15,9	0,7	0,8
Transferències entre AAPP	2.497	4.099	64,2	1,1	1,7
Resta d'usos	1.923	634	-67,0	0,8	0,3
Capacitat (+) o Necessitat (-) de finançament	1.397	-1.745	-	0,6	-0,7
PIB utilitzat	229.043	248.710			

Font: MH.

És important destacar que la recaptació tributària, al mes d'octubre, va créixer un 16,9%, per l'increment en la recaptació de l'IVA (+17,9%), de les retencions del treball (+12,6%), dels ingressos per IRPF (+15,8%) i IS (30,7%) i de les liquidacions de l'exercici 2021, a més del creixement en els pagaments fraccionats.

Contrasta la substancial millora dels ritmes de creixement de la recaptació, encara amb algunes suaus reduccions en algunes figures tributàries associades a l'energia, mentre que el sector privat s'ha vist, en gran part, afligit d'un increment dels costos associats a la inflació i majors dificultats econòmiques. D'aquí, que calgui reiterar, novament, que el que va bé a Hisenda, no necessàriament va bé al país.

Sector exterior

En termes acumulats fins a setembre de 2022, el saldo del compte corrent i de capital per a l'economia espanyola -que determina una capacitat de finançament- va ser de 8.700 milions d'euros, enfront del saldo positiu de 12.100 milions d'igual període de l'any anterior.

Per components, la balança per compte corrent va registrar un superàvit de 1.400 milions d'euros fins al tercer trimestre de 2022, mentre que en igual període de 2021 es va observar un superàvit de 6.200 milions. La millora del saldo de turisme (39.400 milions) va ser suficient per a contrarestar el saldo negatiu de les rendes primària i secundària (-10.100 milions).

El saldo net del compte financer excloent el Banc d'Espanya va ser de -32.400 milions d'euros. La inversió de cartera va mostrar un saldo acumulat de 24.400 milions (-16.100 milions d'un any abans), mentre que la inversió directa va registrar una sortida neta de 4.100 (enfront d'una sortida neta de 9.300 milions en igual període de 2021).

Balança de pagaments		
Milions d'euros (gen-set)	2021	2022
Compte corrent:	6.200	1.400
Balança comercial i de serveis	14.200	11.400
Rendes	-8.000	-10.100
Compte de capital:	5.800	7.400
Comptes corrent i de capital:	12.100	8.700
Compte financer:	9.800	12.500
Banc d'Espanya	-30.200	32.400
Errors i omissions:	-2.300	3.700
Font: Banc d'Espanya.		

D'altra banda, les estadístiques d'exportacions de béns assenyalen que, en els nou primers mesos de l'any, les vendes a l'exterior van totalitzar 286.673 milions d'euros en el conjunt d'Espanya, la qual cosa representa un augment de 24,7% respecte a igual període de 2021. Les importacions van créixer un 39,8% i van aconseguir els 340.111 milions d'euros. Així, la taxa de cobertura es va reduir sensiblement respecte a igual període de l'any passat (84,3% enfront del 94,5%). En volum, les exportacions espanyoles van créixer un 4,8% i les importacions un 10,6%.

El saldo comercial deficitari va ser de 53.437 milions d'euros, enfront del dèficit de 13.267 del període gener-setembre de l'any passat. El dèficit energètic va pujar dels 16.393 milions d'euros del 2021 fins als 40.057 del 2022, mentre que el saldo no energètic va presentar un balanç negatiu de 13.381 milions d'euros, enfront del superàvit de 3.125 milions de 2021.

En aquest context, les vendes a l'exterior catalanes van pujar un 17,7% en l'acumulat fins al setembre (69.584 milions d'euros, un 24,3% del total d'Espanya). Per part seva, les importacions es van incrementar un 28,6% (83.995 milions d'euros, un 24,7% del total d'Espanya). Com a conseqüència, la balança comercial va registrar un dèficit de 14.411 milions d'euros, molt superior al del mateix període de 2021 (6.216 milions d'euros), i la taxa de cobertura va baixar fins al 82,4%.

En comparativa europea, les exportacions espanyoles van créixer per sobre de la mitjana europea, entre gener i setembre de 2022, mentre que, a Catalunya, va créixer lleugerament per sota de la mitjana, on ha d'assenyalar-se el decreixement de les exportacions d'automòbils a Catalunya.

En el cas de Catalunya, cal destacar el pes del sector químic en les exportacions, amb un 31,3%, seguit de béns d'equip, aliments i automòbils.

Comparativa internacional

Variació anual	Setembre		Gener-Setembre	
	Exportacions	Importacions	Exportacions	Importacions
2022				
Catalunya	19,5	28,4	17,7	28,6
Espanya	22,2	35,4	24,7	39,8
Alemanya	20,3	30,7	15,0	28,2
França	24,5	40,9	20,8	32,8
Itàlia	21,6	40,4	21,1	43,5
Zona euro	25,4	35,2	22,9	35,2
Regne Unit	25,3	34,0	22,6	34,0
UE-28	45,8	20,4	26,3	33,5
EUA	23,9	12,6	21,2	19,0
Xina	10,7	5,2	13,8	5,2
Japó	28,9	46,0	18,0	41,5

Font: MITC.

Exportacions per sector

Fins setembre	Espanya:		Catalunya:	
	Quota (%)	Variació anual (%)	Quota (%)	Variació anual (%)
Aliments	16,6	13,8	15,1	14,7
Productes energètics	10,2	107,2	4,2	54,0
Matèries primeres	2,6	21,2	2,1	13,2
Semimanuf. no químiques	11,5	26,9	7,3	23,4
Productes químics	18,1	33,5	31,3	26,8
Béns d'equip	17,3	14,5	15,8	10,0
Sector automòbil	11,1	4,3	10,2	-1,1
Béns de consum durador	1,5	11,7	1,9	33,7
Manufactures de consum	8,8	18,8	10,6	7,2
Altres mercaderies	2,3	61,1	1,4	102,9
Total	100	24,7	100	17,5

Font: MITC. *Catalunya agost.

Exportacions per destinació				
Fins setembre	Espanya:		Catalunya:	
	Quota (%)	Variació anual (%)	Quota (%)	Variació anual (%)
Europa	73,3	24,5	73,3	17,7
Unió Europea	62,3	25,9	60,2	17,9
Zona Euro	54,7	25,2	52,7	17,3
França	15,5	20,4	18,0	23,5
Alemanya	9,6	15,8	9,5	10,0
Itàlia	8,1	19,6	9,4	19,2
Resto UE	7,6	31,4	7,6	22,6
Resto Europa	11,1	17,1	13,1	16,8
Regne Unit	5,5	14,6	4,1	-0,2
Amèrica del Nord	5,6	29,7	4,3	25,2
EUA	4,9	31,2	3,9	25,6
Amèrica Llatina	4,7	31,4	5,9	33,4
Brasil	1,3	32,1	1,9	24,6
Àsia	8,2	12,0	9,9	2,1
Xina	2,0	-11,7	2,4	-25,1
Japó	0,9	15,0	1,1	24,9
Orient Mitjà	2,5	26,5	2,7	15,1
Àfrica	5,6	19,5	5,0	10,3
Marroc	3,1	29,1	2,2	15,9
Oceania	0,5	-2,1	0,6	13,9
Total	100	24,7	100	17,5

Font: MITC. *Catalunya agost.

DEPARTAMENT D'ECONOMIA

Salvador Guillermo Viñeta
Secretari General Adjunt

Karina Azar Benchoam
Economista Sènior

Marc Herrero Faura
Economista

economia@foment.com
www.foment.com

Foment
del Treball Nacional

